

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยศึกษาการรับรู้กฎหมายลิขสิทธิ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี และพัฒนาสื่อมัลติมีเดีย ในการส่งเสริมการรับรู้กฎหมายลิขสิทธิ์ โดยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Design) โดยเบื้องต้นใช้การวิจัยในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อหาการรับรู้กฎหมายลิขสิทธิ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อสร้างสื่อมัลติมีเดียส่งเสริมการรับรู้กฎหมายลิขสิทธิ์ ซึ่งเป็นการวิจัยในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้การสำรวจข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. นำข้อมูลที่ได้ในขั้นตอนที่ 1 มาสร้างสื่อมัลติมีเดียส่งเสริมการรับรู้กฎหมายลิขสิทธิ์
2. ส่งสื่อมัลติมีเดียส่งเสริมการรับรู้กฎหมายลิขสิทธิ์ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1

ขั้นตอนนี้เป็นการหาระดับการรับรู้กฎหมายลิขสิทธิ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีประจำปีการศึกษา 2563 จำนวน 6,751คน (กองบริการการศึกษา สำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, 2563)

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ประจำปีการศึกษา 2563 จำนวน 378 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยความคลาดเคลื่อน .05 ของยามาเน่ (Yamane, 1970 : 580-581)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย คือ แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เพื่อศึกษาการรับรู้กฎหมายลิขสิทธิ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เป็นคำถามตอนเดียว ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้กฎหมายลิขสิทธิ์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีมีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด (Closed form Questionnaire) ลักษณะมีตัวเลือกประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ทจำนวน 19 ข้อประกอบด้วย

1.1 คำถามเกี่ยวกับการรับรู้กฎหมายลิขสิทธิ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์ ตั้งแต่ข้อ 1-6 จำนวน 6 ข้อ

1.2 คำถามเกี่ยวกับการรับรู้กฎหมายลิขสิทธิ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ด้านการคุ้มครองลิขสิทธิ์ ความรู้เกี่ยวกับเจ้าของลิขสิทธิ์ ผู้สร้างสรรค์ บุคคลอื่น ตั้งแต่ข้อ 7-12 จำนวน 6 ข้อ

1.3 คำถามเกี่ยวกับการรับรู้กฎหมายลิขสิทธิ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ด้าน การละเมิดลิขสิทธิ์ ตั้งแต่ข้อ 13-16 จำนวน 4 ข้อ

1.4 คำถามเกี่ยวกับการรับรู้กฎหมายลิขสิทธิ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ด้านข้อยกเว้นในการละเมิดลิขสิทธิ์ ตั้งแต่ข้อ 14-19 จำนวน 3 ข้อ

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการรับรู้กฎหมายลิขสิทธิ์ แล้วนำมาสร้างแบบสอบถาม

3.2 สร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาการศึกษาการรับรู้กฎหมายลิขสิทธิ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ประกอบด้วย

- 1) รองศาสตราจารย์ ดร.ปภาศรี บัวสวรรค์
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณรัตน์ โสธรประภากร
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
- 3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุลลดา จุลเสวก
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับจากผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข เพื่อปรับปรุงแบบสอบถามให้ถูกต้องเหมาะสม

3.5 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก โดยวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product - Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ อยู่ระหว่าง 0.27 - 0.78

3.6 นำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกแต่ละข้อ ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป มาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202-204) และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.70

3.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น (reliability) และมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การยื่นขอพิจารณาจริยธรรมในมนุษย์

ผู้วิจัยได้ทำการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยเรียบร้อยแล้ว และได้ดำเนินการยื่นเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ก่อนที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง และได้รับเอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เมื่อวันที่ 6 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2565 ใบรับรองเลขที่ IRB-19/2565

5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยกับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนดังนี้

5.1 ผู้วิจัยทำหนังสือบันทึกข้อความเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

5.2 ผู้วิจัยนัดหมายวัน-เวลา ในการขอเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาฝึกมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 378 คน

5.3 ผู้วิจัยทำการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยกับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ประกอบกับการแจกเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (AF 06-02) และเอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (AF 06-03.01)

5.4 ผู้วิจัยอธิบายคำชี้แจงและรายละเอียดในการตอบแบบสอบถามให้กับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างฟังจนเข้าใจ การเก็บข้อมูลวิจัยเป็นไปโดยสมัครใจ โดยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาที่ยินยอมและเต็มใจให้ข้อมูลเท่านั้น โดยได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 378 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับคืนมาดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผลตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยกับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

6.1 นำแบบสอบถามมาตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์

6.2 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัสให้คะแนนน้ำหนักแต่ละข้อและบันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

6.3 นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาแยกวิเคราะห์ ดังนี้

6.3.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ผลโดยการหาค่าร้อยละ พร้อมนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

6.3.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้กฎหมายลิขสิทธิ์ของนักศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีที่มีลักษณะคำถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท นำมาวิเคราะห์ผลข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้ กำหนดค่าของคะแนนแต่ละข้อ โดยแบ่งออกเป็นระดับตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) ดังนี้

มีระดับมากที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ 5
มีระดับมาก	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ 4
มีระดับปานกลาง	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ 3
มีระดับน้อย	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ 2
มีระดับน้อยที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ 1

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับระดับการรับรู้ ภูมิหมายถึงสิทธิ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีทั้ง 5 ระดับ โดยนำค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของคะแนนเป็นตัวชี้วัด โดยกำหนดเป็นเกณฑ์และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535 : 22-25)

4.51 – 5.00	หมายถึง มีการรับรู้ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง มีการรับรู้ในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง มีการรับรู้ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง มีการรับรู้ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง มีการรับรู้ในระดับน้อยที่สุด

6.4 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาดำเนินการตามความมุ่งหมายของการวิจัยต่อไป

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ภูมิหมายถึงสิทธิ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2

การวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการสร้างสื่อมัลติมีเดียเพื่อส่งเสริมการรับรู้ภูมิหมายถึงสิทธิ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี โดยผู้วิจัยได้แบ่งเป็นขั้นตอนตามหลักการพัฒนา ADDIE Model ดังนี้

1. ขั้นตอนการวิเคราะห์ วิเคราะห์การสร้างสื่อมัลติมีเดีย โดยศึกษาจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ และนำข้อมูลการรับรู้ในขั้นตอนที่ 1 มาวิเคราะห์ประเด็นที่จะนำมาผลิตสื่อมัลติมีเดียส่งเสริมการรับรู้ภูมิหมายถึงสิทธิ์
2. ขั้นตอนการออกแบบ ออกแบบสื่อมัลติมีเดียที่จะใช้ส่งเสริมการรับรู้ภูมิหมายถึงสิทธิ์ โดยนำเนื้อหาจาก ข้อที่มีการรับรู้ที่น้อยที่สุด และเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับนักศึกษา
3. ขั้นตอนการพัฒนา สร้างสื่อมัลติมีเดีย ตามเนื้อหาที่วางไว้

4. ขั้นตอนการทดลองใช้ (เนื่องจากขอบเขตของงานวิจัยมิได้กล่าวถึงการทดลองใช้สื่อ จึงข้ามขั้นตอนของการทดลองใช้ไป)

5. ขั้นตอนการประเมินสื่อมัลติมีเดีย (เนื่องจากขอบเขตของงานวิจัยมิได้กล่าวถึงการทดลองใช้สื่อ จึงข้ามขั้นตอนของการทดลองใช้ไป) นำสื่อมัลติมีเดียที่ได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา โดยและปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิต่อไป โดยผู้ทรงคุณวุฒิประกอบไปด้วย

- 1) รองศาสตราจารย์ ดร.ปภาศรี บัวสุวรรณค์
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณรัตน์ โสธรประภากร
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
- 3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุลลดา จุลเสวก
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี